

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Da integración á inclusión educativa do alumnado con necesidades educativas especiais	Código	652439010	
Titulación	Mestrado Universitario en Innovación, Orientación e Avaliación Educativa			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Pedagogía e Didáctica			
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado		Correo electrónico		
Web				
Descrición xeral	Preténdese realizar unha reflexión sobre os conceptos dominantes na educación especial através do tempo....			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A7	Ser capaz de realizar unha análise crítica, avaliación e síntese de ideas novas e complexas.
A10	Posuír e aplicar coñecementos teóricos e metodolóxicos que permitan ó estudante promover o cambio e innovación na institución escolar a partir da avaliación da calidade dos centros educativos.
A17	Xerar coñecementos e capacidades científicas para elaborar proxectos de innovación educativa que incrementen a xustiza social nos ámbitos do xénero, a multiculturalidade, a discapacidade, a clase social e a identidade asociada a calquera característica humana.
A18	Desenvolver temáticas propias da Sociedade da Información aplicadas á educación para promover a igualdade social e rexional, e a mellora do benestar e a calidade de vida dos cidadáns e das cidadás.
B2	Capacidade de adaptación a situacións novas.
B4	Traballar de forma colaborativa.
B8	Ser capaz de comunicarse cos seus compañeiros, coa comunidade educativa e coa sociedade en xeral no ámbito das súas áreas de coñecemento.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
Analizar a xénese da da Educación Especial e identificar os supostos teóricos nos que se afianzou a disciplina.		AI6	
Identificar os rasgos teóricos e prácticos da integración escolar e analizar a súa concreción nas aulas e no pensamento relativo á diversidade		AI16 AI17	
Deseñar un proxecto de innovación baseado na inclusión da diversidade nas aulas ordinarias.		AI9	BI2 BI4 CM6 CM8
Potenciar un modelo de apoio coherente coa perspectiva inclusiva e sustentado nun modelo de traballo cooperativo			BI4 BI8

Contidos	
Temas	Subtemas
2. A integración educativa	2.1. A crítica práctica á educación especial 2.2. A crítica teórica á educación especial

1. A xénese da anormalidade máis alá dos factores psicolóxicos	1.1. Deconstrución e reconstrución do coñecemento en Educación Especial 1.2. A segregación educativa
3. A perspectiva inclusiva	3.1. : unha crítica ás bases teóricas e prácticas da integración educativa

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Portafolios do alumno		7	20	27
Eventos científicos e/ou divulgativos		0	2	2
Análise de fontes documentais		7	10	17
Lecturas		0	20	20
Seminario		9	0	9
Atención personalizada		0		0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Portafolios do alumno	Nel recolleranse os resultados das actividades realizadas no seminario, a análise de fontes documentais, os eventos científicos e divulgativos que se analicen nas sesións presenciais, debidamente enriquecidas polo traballo persoal e individual do alumno ou alumna
Eventos científicos e/ou divulgativos	Utilizaranse as ocasións propiciadas polo entorno do alumnado para afondar na realidade da inclusión socioeducativa: conferencias, exposicións, congresos, etc, que serán expostos no grupo e incluídos no portafolio
Análise de fontes documentais	Utilizaranse documentos audiovisuais e bibliográficos: fragmentos de reportaxes, documentais, películas, noticias de actualidade, biografías, que son relevantes para analizar a segregación, a integración e a inclusión social e educativa
Lecturas	Serán facilitadas con antelación para que se revisen antes das sesións presenciais co fin de potenciar unha discusión informada nas sesións de seminario.
Seminario	Nas sesións presenciais potenciarase a discusión argumentada de todos os membros do grupo, así como a elaboración dos esquemas básicos que logo os alumnos e alumnas desenvolveran máis amplamente en base ao estudo e reflexión individual

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Portafolios do alumno Seminario	Tanto no período no que se desenvolve a docencia presencial como a non presencial farase un seguimento personalizado do traballo que realiza o alumno ou alumna co fin de desenvolver unha avaliación continua que sexa en si mesma un acto de aprendizaxe

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Portafolios do alumno		Nel recolleránse as actividades teórico-prácticas levadas a cabo nas sesións presenciais, debidamente enriquecidas coas lecturas persoais e as distintas actividades levadas a cabo ao longo do seminario	40
Eventos científicos e/ou divulgativos		Para ser tomados en consideración na avaliación deben ser analizados e valorados polo alumno ou alumna en base a outros documentos de análise e lecturas facilitadas no seminario	10
Seminario		Será o núcleo global de toda a actividade presencial. Nel englobarase e reflectirase a aportación através das distintas metodoloxías. Valorarase a discusión argumentada e a participación activa e informada	50

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA
 BARTON, LEN (1998): Discapacidad y sociedad. Madrid. Morata.
 FRANKLIN, Barry (1996): Interpretación de la discapacidad. Madrid. Pomares
 GOULD, Stephen (1981): La falsa medida del hombre. Barcelona. Antoni Bosch editor.
 KAMIN, León (1983): Ciencia y Política del Cociente Intelectual. Madrid. Siglo XXI
 MORRIS, Jenny (1996): Encuentros con desconocidas. Madrid. Narcea.
 NÚÑEZ MAYÁN, Mª Teresa (2008): Da segregación á inclusión educativa. Bertamiráns. Laiovento
 VLACHOU, Anastasia (1999): Caminos hacia una educación inclusiva. Madrid. La Muralla.
 BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA
 AINS COW, Mel (2003): ¿El desarrollo de escuelas inclusivas?. En Álvaro, MARCHESI y C. HERNÁNDEZ GIL (2003): Fracaso escolar. Perspectiva internacional. Madrid. Alianza.
 AINS COW, M. (1995). Necesidades especiales en el aula. Narcea. Madrid.
 BRENNAN, W.K. (1.988). El currículo para niños con necesidades especiales. Siglo XXI.
 BOGDASHINA, O (2007): Percepción sensorial en el autismo y síndrome de Asperger. Autismo Ávila.
 CARRIÓN, J.J. (2001): Integración escolar ¿plataforma para la escuela inclusiva?. Aljibe. Málaga.
 ECHEITA, G.(2006): Educación para la inclusión o educación sin exclusiones. Narcea. Madrid.
 FERNANDEZ SIERRA (1995). El trabajo docente y psicopedagógico en educación secundaria. Aljibe
 FORTES, A.(1994). Teoría y práctica de la integración escolar . Aljibe. Granada.
 FRITH, U.(1989) El autismo. Alianza.
 GARCÍA PASTOR, C.(2005): Educación y diversidad. Ediciones Aljibe. Málaga.
 GARCIA PASTOR, C.(1993,95,98). Una escuela común para niños diferentes. PPU. Barcelona.
 ILLAN, N. (1997). La diversidad y la diferencia en la educación secundaria obligatoria: retos educativos para el siglo XXI. Aljibe. Málaga.
 LOPEZ MELERO, M. (2004). Construyendo una escuela sin exclusiones. Málaga. Aljibe.
 MINISTERIO DE EDUCACION Y CIENCIA(1992) Alumnos con necesidades educativas especiales.
 MOLINA, S. (2007): Educar en la diversidad. Davinci. Barcelona.
 NUSSBAUM, M. (2007): Las fronteras de la justicia. Consideraciones sobre la exclusión. Piados. Barcelona.
 RIVIERE, A. (1988) y otros. Evaluación y alteraciones de las funciones psicológicas en autismo infantil.
 SÁNCHEZ ASÍN, A.(2004): Tecnologías de la información y comunicación para la discapacidad. Aljibe. Málaga.
 STAINBACK, S y W. (1999). Aulas inclusivas. Narcea
 VLACHOU, A. (1999): Caminos hacia una educación inclusiva. La Muralla. Madrid.
 WANG, M.C. (1995). Atención a la diversidad del alumnado. Madrid. Narcea.
 WARNOCK, M.H. (1990): Informe sobre necesidades educativas especiales. Siglo Cero, 130, 12-24.

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*) A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías